

ادبیات «من»

راهی به فهم خودزندگی نگاری و روایت های شخصی

www.ketab.ir

سردوق اسجیت | جولیا واتسون

ترجمه ی رویا پورآذر

عنوان و نام پدیدآور:

ادبیات من: راهی به فهم خودزندگی نگاری و روایت های شخصی /

مشخصات نشر:

سدونی اسمیت، جولیا واتسون؛ ترجمہ رویا پورآذر.

مشخصات ظاهری:

٤٨٠ ص.

شایک:

97A-622-6194-07-0

وضعیت فهرست نویسی:

فيا

عنوان

Reading Autobiography : A Guide For Interpreting Life Narratives

موضوع:

.2nd.ed,c2010 ,

موضوع:

خود سرگذشتنامه نویسی

شناسه افزوده:

Autobiography

رده بندی کنگره:

CTVD

رده بندی دیویی:

٨٠٨/٠٩٩٩٢

شماره کتابشناسی ملی:

ΛΥΔ.ΔΥ.

()

:

ادبیات من

راهی به فهم خود زندگی نگاری و روایت های شخصی

سدوق اسمیت | جولیا واتسون ترجمه ی رویا پورآذر

اطراف

مقابله و ویرایش: مهتابی و جهانی
الهام شوشتری زاده

بازبینی نهایی متن: بتول فیروزان

طراحی جلد: حمید قدسی

صفحه آرایی: کارگاه نشر اطراف

چاپ: کاج صحافی: نمونه

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۴-۵۷-۰

چاپ سوم: ۱۴۰۲، ۱۰۰۰ نسخه

همه حقوق چاپ و نشر این اثر برای نشر اطراف محفوظ است.
هرگونه تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شکل و
شیوه (چاپی، کپی، صوتی، تصویری، الکترونیکی) بدون اجازه کتبی
ناشر ممنوع است.

تهران، خیابان شریعتی، خیابان قبا، کوچه ی کوروش، پلاک ۱۴، واحد ۲
تلفن: ۲۲۸۹۰۵۵۷

Atraf.ir

@atrapublication

یادداشت مترجم ۱۱

پیش‌گفتار ۱۹

یک خودروایت‌گری: تعریف‌ها و تمایزها ۲۳

انواع خودروایت‌گری ۲۵

حقیقت خودزندگی‌نامه‌ای ۴۶

جمع‌بندی ۵۱

دو سوژه‌های خودزندگی‌نامه‌ای ۵۳

خاطره ۵۶

تجربه ۶۹

هویت ۷۸

فضا ۸۵

بدن‌مندی ۹۵

عاملیت ۱۰۲

جمع‌بندی ۱۱۲

سه کنش‌های خودزندگی‌نامه‌ای ۱۱۵

متقاضیان، مربیان و ترغیب‌کنندگان ۱۱۸

کانون‌های قصه‌گویی ۱۲۵

تولیدکننده‌ی «من» خودزندگی‌نامه‌ای ۱۲۸

صددا در متن خودزندگی نامه‌ای	۱۳۸
ارتباط محوری و دیگری «من» های خودزندگی نامه‌ای	۱۴۸
مخاطب	۱۵۲
ساختار سبک های خودپژوهی	۱۵۴
الگوهای پی‌رنگ پردازی	۱۵۶
رسانه	۱۶۱
مصرف‌کننده	۱۶۳
عوامل پیرامنتی	۱۶۷
جمع‌بندی	۱۷۱

چهار خودروایت‌گری از دیدگاه تاریخی ۱۷۳

سوزه‌های خودزندگی نامه‌ای در دوران باستان و قرون وسطا	۱۷۷
سوزه‌ی انسان‌گرا، معنویت‌گرا و سکولار	۱۸۱
سوزه‌های مهاجر و روایت‌های سفر در اوایل دوران مدرن	۱۸۴
سوزه‌ی عصر روشنگری	۱۸۶
سوزه‌ی دگراندیش	۱۸۷
سوزه‌ی بورژوا	۱۸۸
سوزه‌ی استثنایی خودروایت‌گری مدرن	۱۹۰
سوزه‌های جدید خودروایت‌گری در قرن هجدهم	۱۹۲
سوزه‌ی رمانتیک توهم‌زدایی شده	۱۹۵
سوزه‌ی رمان تکوین شخصیت و سوزه‌ی بورژوا	۱۹۸
سوزه‌های آمریکایی در قرن نوزدهم	۲۰۰
جمع‌بندی	۲۰۴

۲۰۷ روتق خاطره‌پردازی پنج

- ۲۱۱ رمان تکوین شخصیت در عصر ما
- ۲۱۳ ملت، شهروندی و خودروایتگری
- ۲۱۷ روایت حق و حقوق و اتهام جعل واقعیت
- ۲۲۴ روایت‌های رنج، سوگواری و التیام
- ۲۲۸ روایت‌های اختلال روانی و عبور از موانع
بیماری، معلولیت، نقصان و پذیرش آسیب، اعتیاد و بهبودی
- ۲۳۸ مدل‌های جدید روایت‌های بدن‌مندی
خوراک‌نگاری، سن‌آگاهی، جنسیت‌محوری
- ۲۴۸ مدل‌های جدید روایت‌های کوچ اجباری، مهاجرت و تبعید
قصه‌های خانواده و زندگی‌های پسا‌قومی
- ۲۵۱ خودقوم‌نگاری
- ۲۵۵ خودبوم‌نگاری
زندگی در گفت و گویا مکان
- ۲۵۹ زندگی‌چهره‌های سرشناس
خودتبلیغی ستاره‌های سینما، قهرمانان ورزشی، رهبران نظامی و شخصیت‌های اجتماعی دیگر
- ۲۶۲ جمع‌بندی

۲۶۳ خودروایتگری در بافت‌های تصویری-کلامی-مجازی شش

- ۲۶۷ خاطره‌پردازی تصویری
- ۲۷۵ خلق آثار خودزندگی‌نامه‌ای در اجرا و هنرهای تصویری
- ۲۸۳ فیلم و ویدئوی خودزندگی‌نامه‌ای
- ۲۸۹ زندگی‌های آنلاین
- ۲۹۵ بایگانی دیجیتال خودروایتگری
- ۲۹۹ جمع‌بندی

یادداشت مترجم

این روزها خودزندگی نامه و خاطره پردازی (مموار) با اقبال چشمگیری در جهان مواجه شده‌اند. بی تردید نویسندگان و هنرمندان با مجموعه‌ای از ملاحظات شخصی و حرفه‌ای، ژانری مشخص برای ارائه‌ی آثارشان برمی‌گزینند و علت گرایش مخاطبان هر دوره و زمانه به ژانری خاص را نیز می‌توان با رویکردهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و تاریخی گوناگون بررسی کرد. نوشتن از «خود» کار نویی نیست و شاید هیچ سخنی بر کاغذ نیامده باشد که وجهی از خود نویسنده‌اش را بازتاب ندهد اما عوامل گوناگون از جمله به‌کارگیری رسانه‌های متعدد و بسترهای گوناگون فضای مجازی برای بازنمایی و روایت «خود»، علاوه بر ایجاد جذابیت برای مخاطبان و پدیدآوردن آثار ادبی و هنری، بحث‌های نقادانه‌ی حوزه‌ی خودزندگی‌نامه‌نویسی را به شکلی بی‌سابقه داغ کرده‌اند.

بعضی پرسش‌های پیش‌ران من برای انتخاب و ترجمه‌ی کتاب ادبیات من این‌ها بودند: چه ارتباطی بین ژانر، مضمون و محتوای اثر وجود دارد؟ چگونه می‌توان با پرهیز از فروکاستن ژانرها به قالب‌هایی منجمد برای بیان و بازنمایی، درک خود از آثار ادبی و هنری را عمیق‌تر کرد؟ بررسی تعامل ژانر و محتوا چه تأثیری بر خوانش اثر دارد؟ چرا

گاهی ژانری نوپدید می‌آید، ژانری قدیمی تعریف، کاربرد و ویژگی‌هایی جدید می‌یابد یا ژانری به ناگاه پرطرفدار می‌شود؟ بررسی در هم‌تنیدگی ژانرهای مشابه و هم‌جوار در نقد آثار ادبی و هنری چه اهمیتی دارد؟ و توجه به کاربرد ژانرهای گوناگون چه جنبه‌هایی از اثر ادبی یا هنری را برای مخاطب آشکار می‌کند و گستره‌ی گفت‌وگوی ما با اثر را به چه میزان وسعت می‌بخشد؟

البته همه‌ی این پرسش‌ها مشخصاً ژانر خودزندگی‌نامه را هدف گرفته و به پرسشی کلان تبدیل شده بودند: در خوانش آثار خودزندگی‌نامه‌ای چه ملاحظات را باید در نظر گرفت و با کدام مترو معیار باید به نقد و بررسی آن‌ها پرداخت؟

سدونی اسمیت و جولیا واتسون پیشینه، تعریف‌ها، کاربردها، نظریه‌ها و نمونه‌های ژانرهای خودارجاع آشنا مانند خاطره‌پردازی و خودزندگی‌نامه‌نویسی را توصیف کرده‌اند و مفهوم خودرسانگی و بافت‌های کلامی، تصویری و مجازی جدید خودروایت‌گری مثل چیدمان‌ها، اتوگرافیک‌ها، هنرهای اجرایی و وبلاگ‌ها را شرح داده‌اند. نویسندگان مهم‌ترین هدف خود از تألیف کتاب حاضر را بحث درباره‌ی نکاتی دانسته‌اند که باید در خوانش روایت‌های شخصی و خودارجاع در نظر گرفته شوند. آن‌ها ژانر خودزندگی‌نامه را به جای یک فرم ثابت، یک سازوکار اجتماعی می‌دانند که «با میانجیگری بین اهداف شخصی و ضرورت‌های اجتماعی، فرم را به عاملیت انسانی، تاریخ، موقعیت مکانی و سازوکار پویای بده‌بستان ارتباطی گره می‌زند». به نظر اسمیت و واتسون گاهی لازم است آثار خودزندگی‌نامه‌ای با هدف درک کاری که انجام می‌دهند، خوانده شوند، نه برای شنیدن آنچه تعریف می‌کنند چون «خودزندگی‌نگاری به جای این‌که صرفاً قصه‌ی زندگی فرد باشد، ارزش‌های فردی و خاص را طوری رمزگذاری یا تقویت می‌کند که بتوانند نقشی در شکل‌گیری فرهنگ و تاریخ ایفا کنند». در جست‌وجوی پاسخ به پرسش‌هایی مشابه آنچه اشاره شد، ترجمه‌ی کتاب ادبیات من را شروع کردم و همزمان دغدغه‌ای دیرپاتر که از زمان تحقیقات دانشگاهی در ذهنم جوانه زده بود و البته از مضمون‌های بنیادین ادبیات و هنر و موضوع بسیاری از پژوهش‌های نقادانه است، دوباره جان گرفت: تعریف، ضرورت و اهمیت بازنمایی «خود».